

1. Αιτιολογικές προτάσεις

1. **Ο ρ ι σ μ ό ς :** Αιτιολογούν το νόημα του ρήματος από το οποίο εξαρτώνται. Η αιτιολογική πρόταση και η προσδιοριζόμενη (συνήθως κυρία) βρίσκονται σε λογική σχέση αιτίας και αποτελέσματος (κυρία)
- *Χαίρω δι εὐδοκίμεις* (εὐδοκίμεις: αιτία - χαρά: αποτέλεσμα.)
2. **Ε ξ ά ρ τ η σ η :** Εξαρτώνται από κάθε ρήμα και κυρίως από ρήματα ψυχικού πάθους.
- *δι μὲν ὀργίξεσθε, οὐ θανμάζω*
3. **Συντακτικός ρόλος:** Πολύ σπάνια μία αιτιολογική πρόταση μπορεί να χρησιμεύσει για επεξήγηση σε αναγκαστικό αίτιο που μπαίνει προεξαγγελτικά στην προσδιοριζόμενη πρόταση.
- *Ισως δέ καί οἱ Ἔρωτες τοξόται διά τούτο καλοῦνται, δι καί πρόσωθεν οἱ καλοὶ τιρώσκειοι*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΕΚΦΟΡΑ	ΑΡΝ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
α. Με τους αιτιολογικούς συνδέσμους δι, ὡς, διότι	1. οριστική	οὐ	- Ἐνόμιζεν λελύσθαι τὰς σπονδὰς, διότι εἰς χεῖρας ἦλθον
β. Με τους κυρίως χρονικούς δτε, ὁπότε, ἐπει, ἐπειδή	2. δυνητική οριστική		- Τί ποτε τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων μέμνηται; δι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο
γ. Με τον κυρίως υποθετικό εἰ	3. δυνητική ευκτική		- Δέομαί σου παραμείναι ἡμῖν, ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνός ἡδίων ἀκούσαιμι
	4. ευκτική πλάσιου λόγου (ὑστερα από ιστορικό χρόνο)		- Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον δι στρατηγός ἂν οὐκ ἐπεξάγοι - Ἄτοπον ἂν εἶκ, εἰ μηδέν ἐμοῦ λέγοντος αὐτοὶ βοᾶτε

Σημειώσεις

- Υστερα από ρήματα ψυχικού πάθους (θανμάζω, ἡδομαι, αἰσχύνομαι, χάνω, ἐπιτιμῶ κ.ά.) ή συνώνυμες εκφράσεις (αἰσχρόν ἐστι, δεινόν ἐστι, ἄτοπὸν ἐστι, θαυμαστόν ἐστι κ.ά.) ακολουθεῖ αιτιολογική πρόταση που εισάγεται:
 - Με το **“δι”**: Το αίτιο είναι ή θεωρείται πραγματικό.
 - Με το **“εἰ”**: Το αίτιο είναι πιθανό ή αμφισβητήσιμο. Τότε η πρόταση παίρνει “χροιά” υποθετική δέχεται άρνηση οὐ και μή.
 - *Χαίρω δι εὐδοκίμεις* - Ἄτοπον ἂν εἴη, εἰ μηδέν ἐμοῦ λέγοντος βοᾶτε
- Οι σύνδεσμοι **ἐπει** και **ὡς**, όταν βρίσκονται στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου, λειτουργούν σαν ο “γάρ” και εισάγουν κύρια πρόταση, αν στη περίοδο ή ημιπερίοδο αυτή δεν υπάρχει άλλη κύρια πρόταση.
 - Καί ἅμα τῶν εἰλώτων βουλομένης ἦν ἐπὶ προφάσει ἐκπέμψαι, μή τι ... νεωτερίωσι. Ἐπὶ καὶ τότε ἔπραξαν φοβούμενοι αὐτῶν τήν σκαιότητα καὶ τό πλῆθος.
- Ο σύνδεσμος **ἐπει** + προστακτική εισάγει κυρία πρόταση.
 - Ἐπει, ὦ Σώκρατες, θέασαι ὡς μέγα σοι ἔρῳ τεκμήριον τοῦ νόμου.